

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk
3456649-1038492-NC19

Bijlagen
1

Uw brief
21 oktober 2022

Datum 8 november 2022
Betreft Kamervragen

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

Geachte voorzitter,

Hierbij zend ik u de antwoorden op de vragen van het lid Hijink (SP) over de toch wel bewaarde audiobestanden van OMT-vergaderingen (2022Z20174 ingezonden op 21 oktober 2022).

Hoogachtend,

de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

Ernst Kuipers

Antwoorden op Kamervragen van het lid Hijink (SP) over de toch wel bewaarde audiobestanden van OMT-vergaderingen (2022Z20174 ingezonden op 21 oktober 2022).

1. Wat is de aanleiding van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) geweest om te controleren of er toch niet audiobestanden van OMT-vergaderingen zijn bewaard?

Antwoord vraag 1

Hierbij verwijs ik u naar mijn brief met daarin de tijdelijk audiobestanden OMT-vergaderingen. Hierin is opgenomen dat op 23 mei 2022 de programmadirectie COVID-19 Informatie & Coördinatie van VWS overleg heeft gevoerd met het CIB van het RIVM over de beantwoording van de Kamervragen¹. Het betroffen hier vragen over de hotspot waarbij specifieke vragen zijn doorgeleid naar het RIVM. Daarnaast heeft op 24 mei 2022 de directie Organisatie, Bedrijfsvoering en Personeel (hierna: OBP) van VWS contact met functionaris 2 RIVM en functionaris 3 RIVM opgenomen voor de beantwoording van voornoemde Kamervragen. De directie OBP is binnen VWS verantwoordelijk voor de uitvoering van de Archiefwet en het onderwerp archiefwaardigheid was onderdeel van het debat van 24 mei 2022.

Ten behoeve van deze Kamervragen en de voorbereiding op het debat van 24 mei jongstleden over de hotspot heeft functionaris 2 RIVM gecontroleerd of de audiobestanden (bedoeld ter ondersteuning van de verslaglegging van OMT-vergaderingen) archiefwaardig zijn, conform protocol verwijderd waren en of dergelijke bestanden nog onbedoeld en ongewild aanwezig waren bij het RIVM en VWS. Naar aanleiding van bovenstaand contact tussen het RIVM en VWS maakte functionaris 2 RIVM een scan van de COVID-19 gerelateerde dataset. Uit deze scan bleek dat mogelijk 12 audiobestanden naar VWS waren geëxporteerd. Daarop is besloten functionaris 1 VWS te verzoeken deze audiobestanden conform het OMT-protocol alsnog te verwijderen.

2. Hoe laat op 24 mei is er door het RIVM contact opgenomen met het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), met welke afdeling is dat geweest en op welke wijze is dit geëscaleerd?

Antwoord vraag 2

Op 24 mei 2022 12.40 uur vraagt functionaris 2 RIVM aan functionaris 1 VWS van de directie Nafase COVID-19 (hierna: NC-19) van VWS om een deel van de audiobestanden te verwijderen uit het informatiesysteem VWS. Dit betrof een vakinhoudelijk overleg met functionaris 1 VWS. Er is geen escalatie in de hiërarchische lijn binnen het RIVM en VWS geweest.

3. Wat was de aard van het aanvullende contact tussen het RIVM en VWS waar u in uw brief van 19 oktober naar verwijst, wanneer vond dit plaats, tussen welke afdelingen en op welke wijze is dit geëscaleerd? 1)

Antwoord vraag 3

In mijn brief van 19 oktober jongstleden wordt hier met 'aanvullend contact' het contact bedoeld zoals omschreven in het antwoord op vraag 2. Daarnaast vindt u in de toegestuurde tijdelijk audiobestanden OMT-vergaderingen dat dit 'aanvullend

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2021-2022, 2022Z10166.

contact' ook betrekking had op meerdere mailwisselingen tussen het RIVM en VWS over dit onderwerp.

4. Is er een relatie tussen het aanvullende contact en het verzoek van het RIVM op 8 juni om de doorgestuurde audiobestanden alsnog te wissen? Zo ja wat is die relatie? Zo nee, wat was dan de aanleiding van het RIVM om op 8 juni dit verzoek te doen?

Antwoord vraag 4

Ik verwijs hierbij naar de eerder genoemde tijdljn. De reden van de aanhouding was dat het RIVM verder intern wilde overleggen over dit verzoek aan VWS.

5. Bij welke afdeling is het verzoek van het RIVM van 8 juni terecht gekomen en waarom heeft dit niet geleid tot actie en een escalatie?

Antwoord vraag 5

Het betreft hier de programmadirectie NC-19.

Zoals opgemerkt in de tijdljn heeft een functionaris van VWS de betreffende audiobestanden al in juni 2021 de classificatie 'OMT Vertrouwelijk' gegeven. Vanwege andere prioriteiten heeft de functionaris geen gevolg gegeven aan de gevraagde actie om de bestanden te verwijderen en dit verzoek evenmin geëscaleerd binnen de directie NC-19.²

6. Wanneer heeft het RIVM opnieuw contact opgenomen met VWS over de audiobestanden, en waarom heeft dat die keer wel geleid tot het ondernemen van actie?

Antwoord vraag 6

Het RIVM heeft op 4 oktober 2022 opnieuw contact opgenomen met VWS. Ik verwijs u hiervoor naar de toegestuurde tijdljn audiobestanden OMT-vergaderingen

7. Wat is er gebeurd bij het RIVM en VWS tussen 8 juni en 14 oktober in relatie tot de audiobestanden van de OMT-vergaderingen?

Antwoord vraag 7

Gelet op de omvang van de contactmomenten verwijs ik u hierbij naar de toegestuurde tijdljn audiobestanden OMT-vergaderingen.

8. Was u tijdens het dertigledendebat op 24 mei ervan overtuigd dat er geen audiobestanden van OMT-vergaderingen meer waren? Zo ja, waarom hield u in uw beantwoording een slag om de arm door te zeggen "het kan zijn dat die misschien nog ergens naar boven komen"? Zo nee, waarom niet en waarom heeft u dat niet expliciet gezegd in het debat?

Antwoord vraag 8

In de veronderstelling dat het RIVM het protocol heeft gevolgd, is aangegeven dat er geen audiobestanden meer waren. Aangezien het echter audiobestanden betroffen die voor eigen gebruik van het OMT zijn gemaakt, kan het bestaan daarvan ook niet met 100% zekerheid worden uitgesloten. Vanuit dit perspectief betrachtte ik voorzichtigheid in de beantwoording.

² De betreffende functionaris 1 VWS is verantwoordelijk voor het beheren van een COVID-19 dataset (bestaande uit ruim 8 miljoen COVID-gerelateerde data) voor het afhandelen van de Woo-verzoeken over de COVID-19 crisis.

9. Van welke specifieke OMT-vergaderingen zijn er nu nog audiobestanden? Kunt u dit per nummer van het OMT-advies aangeven, en kunt u aangeven of het betreffende audiobestand van de volledige vergadering is of van een deel van de vergadering?

Antwoord vraag 9

Met de kennis van nu vindt u hieronder een overzicht van de 29 audiobestanden van OMT-vergaderingen die VWS in haar bezit heeft.

	Nummer OMT	Datum OMT-vergadering	Volledig of deel vergadering
1	41	4-10-2007	Deel van de vergadering
2	48	8-5-2009	Deel van de vergadering
3	51	23-3-2013	Hele vergadering
4	69	3-6-2020	Hele vergadering
5	Vooroverleg OMT 76	24-8-2020	Hele vergadering
6	76	27-8-2020	Deel van de vergadering
7	76	27-8-2020	Deel van de vergadering
8	77	14-9-2020	Deel van de vergadering
9	79	5-10-2020	Hele vergadering
10	83	29-10-2020	Hele vergadering
11	84	2-11-2020	Hele vergadering
12	85	6-11-2020	Hele vergadering
13	88	20-11-2020	Deel van de vergadering
14	88	20-11-2020	Hele vergadering
15	89	27-11-2020	Hele vergadering
16	90	4-12-2020	Hele vergadering
17	90	4-12-2020	Hele vergadering
18	91	11-12-2020	Deel van de vergadering
19	91	11-12-2020	Deel van de vergadering
20	91	11-12-2020	Hele vergadering
21	92	18-12-2020	Hele vergadering
22	93	21-12-2020	Hele vergadering
23	Het betreft hier een OMT met leden van de Gezondheidsraad	4-1-2021	Deel van de vergadering
24	Het betreft hier een OMT met leden van de Gezondheidsraad	11-1-2021	Deel van de vergadering
25	99	5-2-2021	Deel van de vergadering
26	99	5-2-2021	Deel van de vergadering
27	100	12-2-2021	Hele vergadering

28	103	5-3-2021	Deel van de vergadering
29	104	12-3-2021	Hele vergadering

10. Waarom gaat het om ongeveer 30 audiofragmenten en waarom wordt niet gewoon het precieze aantal genoemd?

Antwoord vraag 10

Zie antwoord vraag 9.

11. Wat is uw motivatie om de nu gevonden audiobestanden niet te verwijderen, en waarom wijkt de werkwijze hier ineens af van de reguliere werkwijze?

Antwoord vraag 11

In mijn reacties op Kamervragen en tijdens de verschillende debatten heb ik aangegeven dat er geen audio-opnamen van het OMT zijn. Nu blijkt dat er toch een aantal audiobestanden bewaard is, heb ik besloten deze voorlopig te bewaren om geen voldongen feiten te creëren. Het is staand beleid om geen documenten (die onder de reikwijdte van het verzoek vallen) te verwijderen als de Kamer erom vraagt of als er een Woo-verzoek is ingediend. Het is overigens technisch niet altijd even eenvoudig om te garanderen dat een bepaald bestand volledig verwijderd is, omdat de systemen zo zijn ingericht dat er verschillende back-ups worden gemaakt.

12. Waarom staat de vrije gedachtenvorming van het OMT met het bewaren van deze ongeveer 30 audiofragmenten nu niet onder druk?

Antwoord vraag 12

Zoals ik de Kamer op meerdere momenten - mondeling en in antwoord op schriftelijke vragen - heb toegelicht, maakt openbaarmaking van verslagen en audiobestanden een vrije gedachtenvorming binnen het OMT onmogelijk. Dit raakt aan het belang van de staat uit artikel 68 Grondwet. Doordat de audiobestanden niet openbaar worden staat het bewaren van deze bestanden een vrije gedachtenvorming niet in de weg.

13. Hoe oud is het jongste lid van het OMT op het moment dat de geheimhouding van de nu gevonden audiobestanden vervalft, en kunt u toelichten hoe in die fase van het leven van de wetenschapper de vrije meningsvorming nog onder druk staat als woordelijk bekend wordt wat er ooit gezegd is in een OMT-vergadering?

Antwoord vraag 13

De redenen voor het niet openbaar maken van de opnamen zijn doorslaggevend. Het uitgangspunt van het verwijderen van de audiobestanden is de vertrouwelijkheid van het OMT-overleg. Dit waarborgt een vrije gedachtenvorming tussen de leden van het OMT waarin zij vrijuit kunnen spreken. Het is in het belang van de kwaliteit van het advies, de samenleving en de volksgezondheid dat deze vertrouwelijkheid bewaard wordt, nu en in de toekomst. Dat de audiobestanden in een aantal gevallen onbedoeld en ongewild niet tijdig zijn verwijderd, doet daar niets aan af. Dit staat los van de leeftijd van het jongste OMT-lid.

14. Bent u bereid om – gelet op de afwijking van de werkwijze rondom het bewaren van audiobestanden – vanaf nu toch alle audiobestanden van OMT-vergaderingen te bewaren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 14

Het OMT is een onafhankelijke, gemengde adviescommissie en de leden van het OMT gaan over de werkwijze ervan. De beraadslagingen in het OMT zijn vertrouwelijk, omdat de deelnemers in alle openheid met elkaar van gedachten moeten kunnen wisselen. Een eventuele (toekomstige) geluidsopname van een OMT wordt - na vaststelling van het verslag - verwijderd. Dit is in overeenstemming met het protocol, waarvan de opvolging en naleving naar aanleiding van de ontstane situatie is aangescherpt.

Zoals ik in mijn antwoord op vraag 11 heb toegelicht over de audiobestanden - die onbedoeld en ongewild zijn bewaard - heb ik besloten deze voorlopig te bewaren om geen voldongen feiten te creëren. Het is staand beleid om geen documenten (die onder de reikwijdte van het verzoek vallen) te verwijderen als de Kamer erom vraagt of als er een Woo-verzoek is ingediend.

15. Was het, gelet op de onderzoeken van de Onderzoeksraad voor Veiligheid en de aankomende parlementaire enquêtecommissie, toch niet beter geweest om de audiobestanden niet te verwijderen? Ook gelet op het feit dat er nu van een aantal OMT-vergaderingen alsnog wel audiobestanden zijn?

Antwoord vraag 15

Nee. Het is betreurenswaardig dat deze audiobestanden onbedoeld en ongewild bij VWS in de COVID-19 dataset aanwezig zijn. Het verslag is een weergave van de vergadering. Verslagen zijn buiten de vergadering om vastgesteld en niet besproken in het daaropvolgende of een later OMT (COVID-19)-vergadering. Het definitieve conceptverslag werd aan de leden aangeboden ter beoordeling. Eventuele suggesties voor verduidelijking/correctie konden de leden doorgeven. Daarna werd het verslag definitief gemaakt, opgeslagen en aan de leden aangeboden. Om die reden schrijft het protocol voor de geluidsopnamen te verwijderen.

16. Kunt u deze vragen afzonderlijk en voor het einde van het herfstreces 2022 beantwoorden?

Antwoord vraag 16

In dit document vindt u de antwoorden op uw vragen. Omwille van zorgvuldigheid heeft de beantwoording van deze vragen meer tijd gekost. Daarnaast verwijs ik u naar de eerdergenoemde tijdlijn.

1) Kamerstuk 25 295, nr. 1958.